حاشیه

حاشیه‌نگاری دیدار اهالی هنر با «جنتی»

از غیبت وزیر سابق تا بغض «دعایی»

● نشست پنجشنبه ۳۱مرداد وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در تالار وحدت با حاشیه‌های زیادی روبه‌رو بود؛ حاشیه‌هایی که گاهی پررنگ‌تر از متن بودند.

● نبودن سیدمحمد حسینی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دولت دهم در این مراسم به چشم می‌خورد. به نظر می‌رسید که این مراسم در کنار معارفه جنتی مراسم تودیع او نیز باشد. اما ظاهرا به هر دلیلی به تالار وحدت نیامده بود.

● بنا به برنامه‌ریزی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار بود همه هفت رشته فرهنگ و هنر یعنی ادبیات، تجسمی، تئاتر، چاپ و نشر، سینما، مطبوعات و موسیقی نماینده‌ای داشته باشند تا صحبت‌ها و دغدغه‌هایشان را داشته باشند. اما دو حوزه مهم و مناقشه‌برانگیز ادبیات و سینما نماینده‌ای در این مراسم نداشتند.

● عدم حضور نماینده اهالی سینما روی سن یکی از حاشیه‌های اصلی مراسم بود. از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی حضور محمدمهدی عسگرپور، مدیرعامل خانه سینما به‌عنوان نماینده سینما قطعی شده بود. اما به‌دنبال اعتراض طیف تازه‌مستقل‌شده خانه اصناف سینمای ایران و تحریم مراسم توسط آنها وزارت فرهنگ و ارشاد تصمیم گرفت تا موضوع سینما و مشکلات آن در مراسم دیگری مطرح شود.

● جواد شمقدری، رییس سازمان سینمایی یکی از کسانی بود که در این مراسم شرکت کرده بود. اما او ۱۰دقیقه‌ای در کنار سن ایستاد تا در ردیف اول صندلی برای او خالی شود که بعد از مدتی به دلیل عدم اختصاص جایی برای او مراسم را ترک کرد.

● «سیدمحمود دعایی» نماینده اهالی مطبوعات در پایان صحبت‌هایش با خواندن یک بیت بغض کرد و بغضش شکست که این شکستن بغض با تشویق حاضران روبه‌رو شد.

● حضور گسترده هنرمندان و اهالی فرهنگ آنچنان بود که بسیاری از هنرمندان شناخته‌شده در طبقه اول تالار وحدت جایی برای نشستن پیدا نکردند. فرهاد فخرالدینی، موسیقیدان سرشناس کشور یکی از این هنرمندان بود که مراسم را از بالکن طبقه اول دنبال کرد. فرزاد فرزین، علی لهراسبی، رضا یزدانی، محمد علیزاده و شهرام شکوهی از جمله خوانندگان پاپ حاضر در مراسم بودند که همگی درکنار هم و در طبقه سوم تالار وحدت نشسته بودند.

● با ورود «سیدمحمد بهشتی» به مراسم، «علی مرادخانی» از گزینه‌های مطرح برای معاونت هنری جایش را در ردیف اول به او داد و خود به ردیف دوم رفت.

هفت جهان

هجوم سریالی به موزه‌های مصر ادامه دارد

غارت بزرگ‌ترین موزه مصر

● **شرق:** بعد از غارت موزه ملی «ملوی» در شهر المنیا، خبرهای منتشرشده، از غارت بزرگ‌ترین موزه مصر در قاهره حکایت دارد. در گزارش منتشرشده از سوی خبرگزاری روسیه۲۴، آمده، یکی از بزرگ‌ترین موزه‌های مصر، در نزدیکی قاهره مورد تهاجم قرار گرفته و به خرابه تبدیل شده است. بر اساس این گزارش، مهاجمانی که به اتوبوس ماموران پلیس حمله کرده و باعث کشته‌شدن ۲۴مامور امنیتی شده بودند هم بازداشت شده‌اند. این روزها و در شرایطی که شهروندان غیرنظامی و نیروهای ارتش، مشغول زدوخورد و درگیری با یکدیگر هستند، موزه‌های مصر مورد دستبرد غارتگران قرار گرفته است. در روزهای گذشته هم عده‌ای به موزه ملی «ملوی» حمله‌ور شده و بسیاری از آثار هنری و عتیقه آن را به غارت بردند. طبق آخرین خبرها، خسارات زیادی به ساختمان موزه وارد شده و شیشه‌های شکسته از سرقت آثار گرانبهایی متعلق به مصر باستان خبر می‌دهد. البته برخی موسسات حراج، طی روزهای گذشته اعلام کرده‌اند از پذیرش آثاری که احتمال می‌رود از طریق غارتگران ارایه شده باشد، ممانعت به عمل می‌آورند.

زیر آسمان فیروزه‌ای

پایان تدوین مستند «شش قرن و شش سال»

● **شرق:** تدوین فیلم مستند «شش قرن و شش سال» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی مجتبی میرتهماسب به پایان رسید. پس از گذشت نزدیک به یک سال کار مداوم، هفته گذشته تدوین این فیلم مستند با زمان ۸۲ دقیقه توسط ژیلا ایپکچی به پایان رسید و صداگذاری فیلم توسط امیرحسین قاسمی آغاز شد. در خلاصه موضوع فیلم آمده است: «گروهی موسیقیدان تلاشی را آغاز کردند تا موسیقی فراموش‌شده ۶۰۰ سال پیش ایران را از لابه‌لای تاریخ و به استناد کتاب‌ها و رسالات کُهن بازیابی و بازخوانی کنند. این گروه که نام «عبدالقادر مراغی» را برای خود انتخاب کرده، با ترکیب ۹ نوازنده، خوانندگی همایون شجریان و سرپرستی محمدرضا درویشی از شهریورماه ۱۳۸۵ فعالیت خود را برای بازخوانی تصنیف‌های منسوب به «خواجه عبدالقادر مراغی» (برجسته‌ترین موسیقیدان، نظریه‌پرداز و مُصنف قرن هشتم و نهم هجری ایران) آغاز کرد و پس از شش‌سال تلاش، موفق شد این آثار را بازخوانی و در آلبومی به نام «شوق‌نامه» منتشر کند. در این فیلم پا به پای «گروه عبدالقادر مراغی» شاهد کشف اصوات، ملودی‌ها و ریتم‌های فراموش‌شده موسیقی ایران خواهیم بود.» فیلم مستند «این فیلم نیست» ساخته پیشین میرتهماسب (با همکاری جعفر پناهی) سال گذشته از سوی آکادمی علوم و هنرهای سینمایی آمریکا که مسوول برگزاری جوایز اسکار است، در فهرست اولیه ۱۵ فیلم نامزدهای بهترین اثر مستند اعلام شده بود.

دلایل غیبت نماینده سینماگران در دیدار با «جنتی» چه بود؟

عسگرپور: اطلاعات غلط درباره «خانه سینما» دادند

فرانک آرتا: «سینمای ایران روزگار سختی را می‌گذراند»، «بخشی از مشکلات فرهنگی و هنری ناشی از نگاه یکسوگرایانه و تنگ‌نظرانه برخی مدیران... بود.» جملات فوق بخشی از صحبت‌های علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بود که در دیدار صمیمانه پنجشنبه ۳۱مرداد با اهالی هنر در تالار وحدت ایراد کرد. در این نشست نماینده سینماگران که در این سال‌ها با مشکلات عدیده‌ای دست‌وپنجه نرم می‌کنند سخنی نگفت و «خانه سینما» که به یکی از مهم‌ترین مسایل سینمای ایران تبدیل شده، هنوز سرنوشت نامشخصی دارد. در این مورد با محمدمهدی عسگرپور، مدیرعامل خانه سینما، گفت‌وگو کردیم تا هم درباره غیبت نماینده سینماگران در این نشست از او بپرسیم و هم درباره علت نامه نوشتنش به عضو کمیسیون فرهنگی مجلس.

عکس: مهدی حسنی، شرق

با استقرار دولت تدبیر و امید و حضور آقای علی جنتی در کسوت وزیر ارشاد، چقدر به حل مشکل «خانه سینما» امیدوارید؟

اخیرا آقایان روحانی و جنتی در صحبت‌هایی که داشتند به بازگشایی خانه سینما اشاره کردند. منتها در حال حاضر نمی‌توان تحلیل کرد. چون زمان کمی از عمر دولت جدید گذشته و زود است و نمی‌شود اظهارنظر کرد. در مورد «خانه سینما» هم افکارعمومی و هم سینماگران منتظرند ببینند که مدیریت جدید به شکل عملی چه قدم سازنده‌ای برمی‌دارد.

علت نامه نوشتن شما به آقای مرتضی حسینی، عضو کمیسیون فرهنگی مجلس، چه بود؟

مطلبی از ایشان در سایت «خانه ملت» درج شده بود مبنی بر اینکه ما از بازگشایی «خانه سینما» استقبال می‌کنیم، ولی عملکرد خانه سینما را نیز رصد خواهیم کرد و در عین حال کمیسیون فرهنگی رویه سابق «خانه سینما» را برنمی‌تابد. من برای نوشتن این نامه دو نکته را مدنظر داشتم که البته فقط به یک مورد درآن اشاره کردم. اینکه آقایان از بازگشایی «خانه سینما» استقبال و عملکرد مسوولانش را رصد می‌کنند، خیلی خوشحالیم. هرچند ممکن است در جاهایی گله‌هایی هم داشته باشیم. منتها سوالمان این است که آیا طی چهارسال گذشته عملکرد مدیران سینما در حوزه‌های اقتصادی، اخلاقی و ... را هم رصد کردند؟ و اگر چنین کردند خوشحال می‌شویم ما هم در جریان قرار بگیریم. به همین دلیل در این نامه از ایشان دعوت کردم در یک مناظره تلویزیونی در این مورد بحث کنیم.

پیش از این هم قرار بود با «حمید رسایی» در این‌باره مناظره تلویزیونی داشته باشید که نشد. آیا به نظر شما این‌بار عملی خواهد شد؟

امیدوارم که این‌بار بشود.

دلیل پافشاری شما برای برگزاری مناظره چیست؟

از زمانی که اختلافات میان وزارت ارشاد و «خانه سینما» به وجود آمد، به دلیل سمتم در نهادهای امنیتی، انتظامی و نظارتی حضور یافتم و به سوالات پاسخ دادم. نکته مشترک در همه ملاقات‌ها این بود که درباره وضعیت خانه سینما از سوی مسوولان سینمایی پمپاژ اطلاعاتی غلطی شده بود و مطالبی مطرح شد که هیچ‌کدام درست نبود. خب با این وضعیت علاقه‌مندم با اعضای محترم کمیسیون فرهنگی در حضور افکارعمومی بحثی داشته باشیم تا مسایل کاملا روشن شود.

به‌طور مثال هر یک از نهادهای امنیتی، انتظامی یا نظارتی مدرک کتبی دال بر فعالیت سیاسی «خانه سینما» به شما ارایه داده‌اند؟

خیر. هر چه گفتند به‌صورت شفاهی بود که البته آن اطلاعات هم از سوی مدیران سینمایی ارشاد وارونه جلوه داده شده بود.

اعضای کمیسیون فرهنگی مجلس تاکنون از شما دعوت نکرده‌اند؟

اصلا. ما تمایل داشتیم که از ما دعوت شود و اگر مدرکی بر عملکرد غیرقانونی ما داشتند ارایه دهند تا ما پاسخگوی اعمالمان باشیم. البته از آقای حسینی توقع زیادی ندارم. چون به قول خودشان طی گفت‌وگویی در پاسخ به سوال یکی از خبرگزاری‌ها اعلام کرده بودند که تاکنون به سینما نرفته‌اند و فقط یک‌بار به دلیل اینکه قرار بود نظر بدهند، یک فیلم دیدند. اصلا اولویت اول و دومشان کمیسیون فرهنگی نبوده. منتها به قول حضرت‌امام (ره) مجلس در راس امور است و ما هم چنین اعتقادی داریم. وظیفه ما به‌عنوان مسوولان صنف این است که از اعضایمان در محدوده فعالیت صنفی دفاع و روشنگری کنیم.

> **این چنددستگی‌ها حاصل مدیریت نادرست سینما در طول چهارسال گذشته است. البته آقای «شمقدری» چندبار گفته بودند که پیش از من سینمای ایران هم دارای اختلافاتی بوده. به‌نظرم درست گفتند. منتها پیش از ایشان اختلافات- به غیر از عده کمی که اهالی سینما با آنها آشنایند که مخالف سینمایند- در حد بیماری‌هایی مثل سرماخوردگی بوده**

آیا نظارت مستقیم بر عملکرد «خانه سینما» جزو وظایف کمیسیون فرهنگی است؟

این سوال را از خودشان بپرسید. ما تا امروز به نهادهایی که وظایفشان نظارت بر عملکرد «خانه سینما» نبود پاسخ داده‌ایم، چه برسد به مجلس که از نظر ما بالاترین رکن است. منتها یکی از گلایه‌هایمان از کمیسیون فرهنگی مجلس این است که اگر طی چهارسال گذشته به‌طور مثال از پنج‌واحد انرژی که داشتند، دو واحد آن را صرف نظارت بر عملکرد مدیران سینما می‌کردند الان چنین مشکلاتی نداشتیم.

در نخستین دیدار هنرمندان با وزیر ارشاد که در تالار وحدت برگزار شد، چرا نماینده سینما سخن نگفت؟

این سوال را باید از برگزارکنندگان بپرسید. ولی آنچه من شنیدم این بود که در جلسه قرار بود نماینده هر هنر در حد پنج‌دقیقه صحبت کند. جلسه فقط در حد معارفه بوده. چنانچه گفتند مسایل کلان سینما در حد یک جلسه اینچنینی قابل طرح نیست و قرار شد مساله سینما در جلسه دیگری مطرح شود.

به‌نظر شما در جلسه‌ای مستقل مسایل «خانه سینما» حل خواهد شد؟

به‌نظرم قبل از هر چیز مدیران ارشاد و شخص وزیر باید نسبت به مسایل «خانه سینما» اشراف پیدا و اطلاعات کامل را جمع‌آوری کنند و بعد در عمل، جسارت به خرج دهند و تغییرات اساسی را اعمال کنند. در غیر این‌صورت مسایل پیچیده‌تر از گذشته خواهد شد.

به‌نظر شما دیدارهای جداگانه سینماگران با وزیر ارشاد نشان از چنددستگی و اختلافات اهالی سینما ندارد؟

این چنددستگی‌ها حاصل مدیریت نادرست سینما در طول چهارسال گذشته است. البته آقای «شمقدری» چندبار گفته بودند که پیش از من سینمای ایران هم دارای اختلافاتی بوده. به‌نظرم درست گفتند. منتها پیش از ایشان اختلافات- به غیر از عده کمی که اهالی سینما با آنها آشنایند که مخالف سینمایند- در حد بیماری‌هایی مثل سرماخوردگی بوده. ولی با مدیریت ایشان تمامی بیماری‌ها به سرطان تبدیل شده است. قبلا اختلافات به این عمیقی نبود. به همین دلیل تعدادی از صنف‌های «خانه سینما» که افراد شاخصی هم نداشتند به‌دلیل چشمک‌های سازمان سینمایی به آن‌سو کشیده شدند و متوجه نشدند که آنها دولت مستعجلند و نه ما!

آقای «کاسه‌ساز» اعلام کرده بود که بعد از استقرار در ساختمان خیابان سهروردی به ساختمان اصلی «خانه سینما» در کوچه سمنان منتقل خواهند شد، آیا این مساله شدنی است؟

خب تشکل آقای کاسه‌ساز انجمن فرهنگی است و نه صنف سینمایی. دوستان می‌توانند هر جا که بخواهند مستقر شوند. منتها ما حکم قضایی داریم که آنها حق ندارند از عنوان «خانه سینما (جامعه اصناف سینمای ایران)» استفاده کنند. منتها اخیرا اعلام کرده‌اند تحت عنوان «خانه سینمای ایرانیان» خود را معرفی می‌کنند. آنها همان کسانی بودند که ایراد می‌گرفتند که عنوان جمهوری اسلامی باید در ادامه خانه سینما درج شود. اما حالا به سوی واژه ایرانیان که اخیرا زیاد می‌شنویم کشیده شده‌اند! پرسش این است که این چه تشکلی است که دایما اسمش عوض می‌شود؟!

چهره روز

نامه ستاره «پینک فلوید» به موسیقیدانان

راجر واترز: اسراییل را بایکوت فرهنگی کنیم

نیما توسلی

● «راجر واترز» از مدت‌ها پیش یک منتقد رک و راست ضد رفتار اسراییل با فلسطینیان بوده و هست. اما آخرین انتقادش را در این خصوص، به فعالیتی که می‌کند ربط داده است. او از اهالی موسیقی خواسته تا اسراییل را تحریم فرهنگی کنند: «اینک به شما می‌نویسم، برادران و خواهرانم در خانواده راک‌اندرول، تا درخواست کنم که به من ملحق شوید، و به هزاران هنرمند دیگر در سرتاسر جهان، تا بایکوت فرهنگی اسراییل را اعلام داریم و در اعلام عمومی مردود دانستن نظام آپارتاید در اسراییل و فلسطین اشغالی به من و تمامی برادران و خواهرانمان در جامعه مدنی جهانی ملحق شوید تا متعهد شویم. در اسراییل نمایش یا اجرا [برنامه موسیقی] ترتیب ندهیم، و هیچ جایزه یا بودجه‌ای را از هیچ نهادی که مرتبط با دولت اسراییل باشد نپذیریم، تا زمانی‌که اسراییل در برابر قوانین بین‌المللی و مبانی جهانشمول حقوق‌بشر سر تعظیم فرو آورد.» امضا: راجر واترز. او متن این نامه را به‌صورت سرگشاده و در صفحه فیس‌بوک خود و همچنین وب‌سایت فعال فلسطینیان یعنی «انتفاضه الکترونیک» نوشت. واترز که در آستانه ۷۰سالگی قرار دارد و از سال ۱۹۶۴ تاکنون به فعالیت‌هایی در زمینه موسیقی می‌پردازد، شهرت اصلی خود را از همکاری در گروه «پینک فلوید» به‌دست آورده است. این خواننده، موسیقیدان و آهنگساز انگلیسی، بارها مبلغ اقداماتی نظیر تحریم و بایکوت، ممانعت و اقدامات ضداسراییلی بوده و سازمان‌ها و موسسات مختلف را تشویق کرده تا سرمایه‌های خود را از این کشور بیرون بکشند. او در این نامه خود به این موضوع هم اشاره کرد که از ویولونیست بریتانیایی «نیگل کندی» و انتقادات او علیه اسراییل الهام گرفته است. «نیگل کندی» ۵۶ساله نیز یک منتقد جدی اقدامات اسراییل در کرانه باختری محسوب می‌شود. او پیش‌تر و در سال ۲۰۰۷ نیز در گفت‌وگویی با روزنامه اسراییلی «هاآرتص» از اقدامات آپارتایدی اسراییل و رفتار وحشیانه آنها علیه مردم بی‌پناه فلسطین به‌شدت گلایه کرده بود.

گلایه مسعود کیمیایی از روزهای سخت فیلمسازی و موسیقی:

هنوز می‌شود ایستاد

عکس: باشگاه خبرنگاران جوان

شرق: «مسعود کیمیایی» در مراسم بزرگداشت خودش با یادآوری دوستانی که از او دور هستند، از روزگار سخت این‌روزهای فیلمسازی و موسیقی گله کرد و گفت که با تمام اینها به زندگی، این سرزمین و مردمش عشق می‌ورزد و هنوز هم می‌شود ایستاد. تماشاگران فیلم‌های کیمیایی محدود به نسل خودش نمی‌شوند، جوان‌های امروزی هم بسیاری از دیالوگ‌های «قیصر» و «گوزن‌ها» تا آثار اخیر او را از بر هستند، رابطه‌ای که کیمیایی هم در مراسم بزرگداشت خود به آن اشاره کرد و گفت که با وجود همه نابودی سینما در دهه ۸۰ اما همچنان می‌توان ایستاد. سینماتک موزه هنرهای معاصر تهران از ۲۶ تا ۳۱مرداد میزبان برنامه‌ای با عنوان «پنج‌دهه با مسعود کیمیایی» بود که به نمایش فیلم‌های این کارگردان از قیصر، گوزن‌ها، سرب، اعتراض و جرم اختصاص داشت. در عصر آخرین روز این برنامه که ۳۱مرداد با نام «شبی با استاد» برگزار شد، مسعود کیمیایی نیز حضور داشت. او در بخشی از صحبت‌هایش از شرایط این‌روزهای سینمای ایران گفت: «روزگار سختی است. روزگار فیلمسازی، سینما و موسیقی نیست. تمام سعی‌مان را می‌کنیم که باشد، به‌هرحال گلوی گرفته هم می‌تواند آواز بخواند.» او سپس از وضعیت سینما در دهه گذشته گله کرد: «وقتی می‌بینم سینمای دهه ۸۰ در حال نابودی است، حس بدی دارم. سینمای آهن و دکمه، سینمای من نیست، حتی سینمای بسیاری از ما هم نیست. ممکن است سینمای تعدادی باشد. شاید اتفاق دوباره‌ای سینما را راه‌اندازی کند.» البته تمام حرف‌های کیمیایی به این گله‌ها محدود نشد: «پاهایمان درد می‌کند، چشم‌هایمان کم‌سو شده است. بااین‌حال هنوز همه‌چیز خوب است و هنوز می‌شود، ایستاد. تمام زندگی، این سرزمین، این شهر و کوچه‌ها، مردم را و شما را عاشقانه دوست دارم.»

او که این‌روزها مشغول ساخت فیلم «متروپل» است، با اشاره به اینکه تلاش کرده، در این اثر اتفاقات درون خود را منتقل کند، از هنرمندان روزگار قدیم هم یاد کرد: «امروز از عده‌ای مانند بهروز وثوقی، منفردزاده و نعمت حقیقی عزیز که در خاک است، دور هستیم.» در ادامه محمدرضا فروتن، بازیگری که در فیلم‌های «مرسدس»، «فریاد»، «اعتراض» و «سربازهای جمعه» با کیمیایی همکاری کرده است، گفت: «سینمای کیمیایی را دوست دارم چون عنوان‌هایی را که برای ما مطرح است حذف نمی‌کند. آقای کیمیایی سینمای شما و خودتان را دوست دارم چون در هردو آن زندگی را می‌بینم.» جواد طوسی، منتقد سینما نیز کیمیایی را به دلیل نگاه ناگسسته‌اش به ذات سینمای ایران یکی از بهترین نمونه‌های فیلمسازان خطاب کرد. او همچنین به همزمانی این برنامه با مراسم دیدار هنرمندان با وزیر ارشاد اشاره کرد: «الان تعدادی از اهالی سینما در برابر وزیر ارشاد دولت تدبیر و امید قرار گرفته‌اند و ما چاره‌ای جز خوشبینی تاریخی بعدی نداریم تا فضای فرهنگی کشور آنقدر رونق پیدا کند تا امثال مسعود کیمیایی و هم‌نسلان او در کنار نسل‌های بعدی بتوانند فضای امنی را در کانون سینما برای نفس‌کشیدن تجربه کنند.» سپس رضا یزدانی به‌عنوان خواننده فیلم‌های کیمیایی دو قطعه «حکم» و «کوچه ملی» را اجرا کرد و در ادامه پری زنگنه که در فیلم «گوزن‌ها» تجربه همکاری با کیمیایی را داشته است، گفت: «نمی‌دانم شهرتم را از گوزن‌ها گرفته‌ام یا گوزن‌ها از «گنجشگک اشی‌مشی»؟ این آهنگ، لوگوی من شده است و هرکجای جهان می‌روم درباره این ترانه صحبت می‌کنند. امیدوارم کیمیایی هرجا که هست پایدار باشد.» همچنین بهروز افخمی، کارگردان و علیرضا زرین‌دست، فیلمبردار با خواندن بخش‌هایی از کتاب «ساختن فیلم‌های ماندگار» و یک شعری از کتاب «زخم عقل» از مجموعه اشعار مسعود کیمیایی از دیگر سخنران‌های این مراسم بودند.